

ВЛАДА ЯК ОСНОВА ЛІДЕРСТВА

На сучасному етапі розвитку нашої країни проблема влади набуває значну актуальність, оскільки влада – це вміння впливати на людей, змінювати їх поведінку. Влада дозволяє керівнику розпоряджатися діями підлеглих, направляти їх в річище інтересів організації, спонукати співробітників до більш ефективної роботи, без влади немає організації та певного порядку в діяльності.

Розглянемо яке значення відіграє влада для реалізації лідерства. Владу можна мати, керуючи потоком роботи, приховуючи інформацію від менеджера або лідера. Люди також можуть отримувати владу на підставі положення, займаного ними в суспільстві, й поваги з боку інших зважаючи на це положення. Влада не може існувати в соціальній ізоляції. Вона являє собою динамічні відносини, які змінюються разом з обставинами та людьми [1].

Існують такі основні види влади:

1. Влада заснована на примусі – полягає в тому, що виконавець виконує вказівки під страхом покарання, яке може приймати різні форми: звільнення, зниження на посаді та ін. Цей вид влади не є досить ефективним, оскільки обмежує ініціативу, творчість та самостійність підлеглих.

2. Влада заснована на винагороді – виявляється в тих випадках, коли виконавець впевнений, що керівник може оцінити його дії та відзначити певною винагородою. Сила цієї влади може бути ослаблена невиконанням обіцянок керівником або незаслуженим заохоченням підлеглих. Недоліком влади, заснованої на винагороді, є її обмежений вплив, що визначається оцінкою цінності винагороди підлеглими.

3. Експертна влада – заснована на визнанні оточуючими наявності у

особистості недоступних їм спеціальних знань. На сьогодні, така влада набуває все більшого поширення, бо активізує використання керівником своєї освіти, досвіду, таланту та навичок.

4. Законна влада – надається особистості в рамках її офіційної посади в організації, при цьому виконавець сприймає як належне те, що керівник має право віддавати накази.

5. Референтна влада – пов'язана з особистими якостями або здібностями керівника, які сприймаються виконавцями як привабливі й представляються їм прикладом для наслідування.

Влада може ґрунтуватися на примусі, винагороді, харизмі та законних повноваженнях, проте її прояви залежать від ситуації, особистості людини та ступеня залежності від неї людей. У будь-якому випадку, в успішній компанії присутній розумний баланс влади, через те, що дисбаланс в цій області позначається як на становленні організації, так і на внутрішніх відносинах [2].

Нині, керівна ланка не замикається тільки на владі, яка проявляється в контролі та управлінні. Керівник повинен мотивувати молодих, заряджати команду енергією. Він повинен не просто керувати, але й робити так, щоб кожен відчував свою важливість для майбутнього [3]. Ми повністю в цьому погоджуємось.

Влада керівника повинна бути досить сильною, щоб спонукати інших до роботи, спрямованої на досягнення цілей організації. Цього можна домогтися виконуючи наступні умови:

1. Потреба, на якій ґрунтується вплив, повинна бути активною та сильною.
2. Людина, на яку впливають, повинна розглядати вплив як джерело задоволення або незадоволення якоїсь потреби.
3. Людина, на яку впливають, повинна бути впевнена, що виконання спричинить задоволення або незадоволення потреби.
4. Людина, на яку впливають, повинна вірити, що її зусилля можуть

виправдати очікування керівника.

Таким чином, можна зробити висновок про те, що лідер повинен прагнути до ефективного поєднання всіх можливих типів влади. Влада як основа лідерства проявляється через вплив. Вона необхідна для організації суспільного виробництва, яке вимагає підпорядкування всіх учасників єдиної волі, а також для регулювання інших взаємин між людьми в суспільстві.

Список літератури:

1. Каменская В.Г. *Психология управления. Социально-психологические основы управленческой деятельности*: учебное пособие для студентов вузов / 2-е изд., стер. Москва: Издательство Юрайт, 2002. С. 110–115.
2. *Менеджмент*: учеб. пособие для студентов вузов/ Под ред. В.В.Лукашевича, Н.А. Астаховой. М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2007. 163 с.
3. Управление персоналом компании: Учебное пособие / под ред. Сербиновского Б.Ю и Самыгина С.И. М.:«Издательство Приор», 1999 – 432 с.

Балабай А.А., Ігнатюк О.А.

НТУ «ХП»

АКТУАЛЬНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ХАРИЗМАТИЧНОГО ПЕДАГОГА-ЛІДЕРА

В сучасному світі, коли технологічний прогрес не стоїть на місці, коли доступні різного роду масмедія, телебачення та інтернет, особливо гостро постає проблема модернізації освітнього процесу підготовки майбутніх конкурентоспроможних фахівців. У цьому контексті особливого значення набуває підвищення ролі суб'єкта освітнього процесу – викладача. Він має бути харизматичним педагогом-лідером, адже не визиває жодних сумнівів положення про те, що виховати лідера може тільки лідер.

Проблема формування харизматичного лідера не є новою у теорії і